

Aİ-AZƏRBAYCAN ƏLAQƏLƏRİNƏ DAİR FAKTLAR VƏ STATİSTİK RƏQƏMLƏR

Avropa İttifaqının Azərbaycanla münasibətləri 1999-cu ildən qüvvədə olan **Aİ-Azərbaycan Tərəfdaşlıq və Əməkdaşlıq Sazişinə** əsaslanır. Siyasi dialoqa, ticarətə və hər iki tərəf üçün faydalı əməkdaşlığa təkan vermək məqsədilə 2017-ci ilin fevral ayından etibarən Aİ və Azərbaycan yeni çərçivə sazişinə dair danışıqlara başlayıb. **Azərbaycan Aİ-nin strateji enerji tərəfdaşdır** və Xəzər dənizinin enerji resurlarının Aİ bazarına çatdırılmasında mühüm rol oynayır. 2018-ci ildə Aİ və Azərbaycan Şərq Tərəfdaşlığına dair dörd prioritet ilə yanaşı, birgə **Tərəfdaşlıq prioritetləri** qəbul etmişdir. Bu prioritetlər siyasi dialoq və əməkdaşlığımıza istiqamət verir.

İQTİSADİYYAT

- ✓ Aİ, Azərbaycanın **ilk ticarət tərəfdaşı** və **ən böyük ixrac və idxal bazarıdır**.
- ✓ Azərbaycanla **yeni razılaşma** üzrə danışıqlar və ÜTT-yə üzvlük prosesi vasitəsilə Aİ Azərbaycan **iqtisadiyyatının şaxələndirilməsinə** dəstək verir.
- ✓ **Gənclərin maarifləndirilməsi, sahibkarlıq və regional inkişafı** dəstəkləməklə, Aİ siyasətə dair dialoqlara və Azərbaycan **iqtisadiyyatının müasirləşdirilməsinə** öz töhfəsini verir. Aİ ölkənin **biznes** və **investisiya mühitinin** yaxşılaşdırılması işində hökuməti dəstəkləyir.
- ✓ **EU4Business** təşəbbüsü vasitəsilə Aİ **13000 şirkətə maliyyə**, təlim və yeni bazarlara ixrac dəstəyi təmin edərək **3300-dən artıq yeni iş yerlərinin** yaranmasına töhfə vermişdir.

ƏTRAF MÜHİT VƏ BAĞLANTI

- ✓ Azərbaycan Aİ-nin **strateji enerji tərəfdaşdır** və hazırda Aİ-nin qaz idxalının təxminən 5%-ni ödəyir. **Cənub Qaz Dəhlizi** Xəzər qazının Avropa bazarlarına çatdırılmasına yönəlmiş strateji təşəbbüsdür və Avropada **enerji təhlükəsizliyinin** artırılmasını təmin edən əsas alətlərdən biridir. Azərbaycan qazının 2020-ci ilin sonuna qədər Avropa bazarlarına çatacağı gözlənilir.
- ✓ 2019-cu ildə Azərbaycan Şərqi Avropa Enerji Səmərəliliyi və Ətraf Mühit üzrə Tərəfdaşlıq Fonduna (ESP) qoşularaq **EU4Energy** təşəbbüsü vasitəsilə **enerjinin səmərəliliyi** daxil olmaqla, enerji sektoru üzrə Aİ-nin növbəti dəstəyindən yararlanmaq imkanı qazanmışdır. Aİ, EU4Energy regional proqramı vasitəsilə enerji siyasəti məqsədlərinə nail olmaqda və enerji səmərəliliyini təkmilləşdirməkdə Azərbaycana kömək edir.
- ✓ **Ətraf mühit və iqlim** dəqiyyəti ilə bağlı məqsədlər üzrə əməkdaşlıq gücləndirilmişdir. 2019-cu ildə Aİ-nin dəstəyi və müasir laboratoriyaların köməyi ilə Azərbaycan su hövzələrində kimyəvi maddələri və pestisidləri aşkar etməyə başlamışdır. Qida və tikinti sektorlarında fəaliyyət göstərən otuz şirkətin nümayəndəsinə dairəvi iqtisadiyyata dair təlimlər keçirilmişdir.
- ✓ Nəqliyyat üzrə dialoqlar və əməkdaşlıq Aİ və Azərbaycan arasında mövcud olan əməkdaşlıqda mühüm yer tutur. Azərbaycan şimala cənubu və şərqə qərbi birləşdirən mühüm nəqliyyat dəhlizlərinin **əlverişli kəşfəsində** yerləşir. Bu ölkə **Bakı Limanı** və **Bakı-Tbilisi-Qars** dəmir yolu kimi əhəmiyyətli infrastruktur layihələrə sərmayələr yatırılmışdır. Ən mühüm avtomobil, dəmir yolu, liman və hava limanları, nümunəvi **Trans-Avropa Nəqliyyat Şəbəkəsinin (TEN-T)** genişləndirilməsi layihəsinin bir hissəsinə çevrilmişdir. Aİ Bakı Limanında çalışanların texniki sahədə təcrübələrə yiyələnməsinə yardım etmişdir.

İDARƏÇİLİK

- ✓ **Hüquqi yardım, mübahisələrin alternativ həlli və korrupsiyaya qarşı mübarizə** yolu ilə vətəndaşlar və müəssisələrin ədliyyə sistemi orqanlarına müraciətinin asanlaşdırılması Aİ-nin dəstək verdiyi prioritet sahələrdəndir.
- ✓ Azərbaycan, Aİ-yə üzv ölkələrin və benefisiar ölkələrin dövlət sektoru sahəsində mövcud təcrübəsini bir araya gətirən Tvinning layihələri vasitəsilə Aİ ilə fəal əməkdaşlıq edir. Son 10 ildə Azərbaycanda **25-dən artıq nazirlik** və **ictimai təşkilat 50-yə yaxın Tvinning layihəsində** iştirak edib. Havanın keyfiyyətinə nəzarətin artırılması və icbari tibbi sığortanın tətbiqi **Aİ və Azərbaycan arasındakı uğurlu əməkdaşlığın** olduğunu göstərən nümunələrdir.
- ✓ Aİ həmçinin Azərbaycanda **insan hüquqlarının qorunmasının və vətəndaş cəmiyyəti üçün əlverişli şəraitin**, eləcə də **media azadlığı, ifadə azadlığı və sərbəst toplaşma azadlığının** təmin olunmasının vacibliyini vurğulamaqda davam edir. Aİ bunu Aİ-Azərbaycan əlaqələrinin ən zəruri hissəsi hesab edir.

CƏMİYYƏT

- ✓ Aİ ilə Azərbaycan arasında imzalanmış **viza rejiminin sadələşdirilməsi və readmissiya sazişləri** 2014-cü ildə qüvvəyə minərək Azərbaycan vətəndaşlarına, xüsusilə də tez-tez səyahət edənlərə, daha asan və ucuz qısamüddətli Şengen vizası almaqla Aİ-nin bir çox ölkələrinə səfər etmək imkanı verir. Bundan başqa, **Erasmus+ tələbələri viza rüsumundan tamamilə azad olunub**.
- ✓ **Peşə bacarıqlarının artırılması** Aİ-nin Azərbaycana dəstəyində prioritet təşkil edir. Xüsusilə işçi qüvvəsinin bacarıqlarının və işəgötürənlərin ehtiyaclarının daha yaxşı uyğunlaşdırılmasını təmin etmək üçün peşə təhsili və təliminə xüsusi diqqət yetirilir.
- ✓ Aİ-nin **Erasmus+ proqramı**, 2015-ci ildən 2019-cu ilə kimi Azərbaycanın **1600-ə yaxın tələbə** və müəllim heyətinə Aİ ölkələrində təhsil almaq və ya dərslər demək, eləcə də 900-ə yaxın Aİ ölkələri vətəndaşına Azərbaycana səfər etmək imkanı verib. Bundan əlavə, **3300-dən artıq** Azərbaycanlı **gənc** və gənclər təşkilatlarının işçisi qısamüddətli mübadilə, yerdəyişmə, təlim və könüllülük layihələrində iştirak edib.

Aİ, COVID-19 PANDEMİYASI DÖVRÜNDƏ AZƏRBAYCANIN YANINDADIR

Aİ, COVID-19 pandemiyası dövründə Şərq Tərəfdaşlığı regionunda yerləşən ölkələrin təcili diqqət tələb edən ehtiyaclarını ödəmək üçün cəld tədbirlər həyata keçirməyə başlamışdır. «Team Europe» adlı dəstək paketi çərçivəsində Aİ, səhiyyə sisteminə və aztəminatlı icmalara dəstək kimi təcili diqqət tələb edən ehtiyacları ödəmək, o cümlədən altı ölkənin sosial-iqtisadi cəhətdən bərpasına dəstək vermək məqsədilə qısamüddətli ehtiyacların ödənilməsinə kömək etmək üçün ümumi dəyəri **980 milyon avrodan** çox iddialı dəstək paketini səfərbər etmişdir.

Bu fəaliyyətlərin bir hissəsi olaraq insanlara konkret dəstək vermək məqsədilə mövcud və yeni fondların birləşməsindən istifadə edərək təxminən **31,6 milyon avro** dəyərində dəstək paketini Azərbaycanın COVID-19 ilə bağlı mübarizə tədbirləri üçün səfərbər edilir.

✓ SƏHIYYƏ SİSTEMİNƏ VƏ TƏCİLİ DİQQƏT TƏLƏB EDƏN EHTİYAQLARA DƏSTƏK:

- Tibbi cihazlar, laboratoriya avadanlığı, tibbi maskalar, tibbi eynəklər, xüsusi qoruyucu vasitələr, tibbi geyimlər və digər avadanlığın təmin edilməsi məqsədilə ÜST ilə əməkdaşlıq. Tibb ocaqları və laboratoriyaların işçi heyəti üçün təlimlərin keçirilməsi.
- Aİ Azərbaycanda COVID-19 pandemiyasına qarşı səmərəli tədbirlərin həyata keçirilməsi məqsədilə İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinə və TƏBİB-ə (Tibbi Ərazi Bölmələrini İdarəetmə Birliyi) dəstəyini davam etdirəcək.

✓ VƏTƏNDAŞ CƏMIYYƏTİNƏ DƏSTƏK:

- Regionlarda yaşayan aztəminatlı vətəndaşlara dəstək məqsədilə təcili qrantlar.

✓ KOM-LARA VƏ KİÇİK MÜƏSSİSƏLƏRƏ DƏSTƏK:

- **EU4Business** təşəbbüsü vasitəsilə böhrana tab gətirmək üçün KOM-lar və özünüməşğul şəxslərin qrantlara, kreditlərə və biznes məsləhətlərinə çıxış imkanı var.

✓ SOSIAL-İQTİSADI DAYANIQLIĞA DƏSTƏK:

- Aİ, hökumətin COVID-19 ilə bağlı fəaliyyət planını, xüsusən də bu planın sosial-iqtisadi bərpa ilə bağlı tədbirləri həyata keçirmək, COVID-19 virusunun kütləvi şəkildə yayılması səbəbindən mənfi fəsadların öhdəsindən gəlmək üçün Azərbaycan vətəndaşlarının sosial dəstəyə çıxışının təmin edilməsi və müəssisələrin iqtisadi bərpasını dəstəkləmək üçün Azərbaycanın dövlət qurumlarına dəstəyini artıracaq.

DİQQƏT MƏRKƏZİNDƏ:

bu vaxta qədər əldə olunan nəticələrin nümunələri:

700-dən

artıq aztəminatlı ailəyə
ərzaq və humanitar yardım
bağlamaları çatdırılıb.

Samux rayonundakı kənd icmalarının problemlərinin həllinə yönəlmiş Aİ proqramı çərçivəsində həmin icmaların ehtiyaclarına uyğun olaraq COVID-19-a yoluxmanın qarşısını almaq məqsədilə

**tibbi maskalar
hazırlanmışdır.**

Peşə təhsili və təlimi dərsləri

Mədəniyyət kanalı vasitəsilə yayımlanır. Aİ tərəfindən dəstəklənən Peşə təhsili və təliminə dəstək layihəsi tərəfindən hazırlanan bu onlayn dərslərdə dizayn, bərbərlik, mebel istehsalı və digər ixtisaslar əhatə olunub.

STATİSTİK RƏQƏMLƏR

Aİ Azərbaycanın əsas ticarət tərəfdaşdır və bu ölkənin 2018-ci ildə qeydə alınan ümumi ticarətinin

41,7%-i

məhz Aİ-nin payına düşür.

2009-cu ildən etibarən Aİ tərəfindən ayrılan kreditlər çərçivəsində **12500** Azərbaycan şirkətinə

227 milyon

avro ayrılıb.

2020-ci ilə qədər Xəzər dənizinin Azərbaycana aid sektorunda yerləşən Şah Dəniz II nəhəng dəniz qaz yatağından Avropa bazarlarına ilkin olaraq ilə

10 milyard

kubmetr qaz nəql olunacaq.

3300-dən

artıq Azərbaycanlı gənc və gənclər təşkilatlarının işçisi qısamüddətli mübadilə, yerdəyişmə, təlim və könüllülük layihələrində iştirak edib.

10 il ərzində təqribən

50 tvinning layihəsi:

40-ı başa çatıb, 6-ı davam edir, 4-ü hazırlanır.

Aİ-nin Erasmus+ proqramı 2015-ci ildən 2019-cü ilə kimi Azərbaycanın

1600-ə

yaxın tələbə və müəllim heyətinə Aİ ölkələrində təhsil almaq və ya dərs demək, eləcə də 900-ə yaxın Aİ ölkələri vətəndaşına Azərbaycana səfər etmək imkanı verib.

TƏHLÜKƏSİZLİK VƏ MÜNAQİŞƏNİN HƏLLİ

Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həll olunmaması regionda sabitlik və inkişaf üçün maneə olaraq qalır. Aİ, özünün Cənubi Qafqaz və Gürcüstan böhranı üzrə xüsusi nümayəndəsi daxil olmaqla, ATƏT-in Minsk qrupu həmsədrlərinin münaqişənin həll olunması istiqamətində səylərini dəstəkləyir və töhfəsini verir. Aİ həmçinin münaqişənin sülh yolu ilə həlli üçün münaqişə tərəfləri arasında etimadın və sülhün yaranması istiqamətində vətəndaş cəmiyyəti fəaliyyətlərini təşviq edir.

2018-ci ildə məlumat mübadiləsinə və əməkdaşlığı gücləndirmək məqsədilə Aİ və Azərbaycan **təhlükəsizliyə dair illik yüksək səviyyəli dialoqa** başlayıb.

EaP | Eastern Partnership

